

Д.А. Гриб, О.О. Хмелевська, Б.О. Демідов, С.І. Хмелевський

МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОРЯДКУ ВИБОРУ ВАРІАНТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ ВІЙСЬКОВОЮ ТЕХНІКОЮ В УМОВАХ РЕСУРСНИХ ОБМЕЖЕНЬ

Анотація

У роботі розглядається методичний підхід до визначення порядку вибору варіантів забезпечення військових формувань військовою технікою вітчизняного або іноземного виробництва в умовах ресурсних обмежень.

Відмічається, що необхідно враховувати усі види ресурсів, які будуть необхідні для застосування військової техніки.

Ключові слова: ресурсні обмеження, військова техніка, вартісні показники, ефективність застосування, проектні команди.

Annotation

The work considers a methodical approach to determining the order of selection of options for providing military formations with military equipment of domestic or foreign production in conditions of resource limitations.

It is noted that it is necessary to take into account all types of resources that will be necessary for the use of military equipment.

Keywords: resource limitations, military equipment, cost indicators, efficiency of application, project teams.

В умовах необхідності забезпечення скорочення термінів комплектування військових формувань військовою технікою (ВТ) і невизначеності тривалості періоду застосування цих формувань, збільшується значущість визначення пріоритетів збалансованого витрачання ресурсів протягом періодів створення нової вітчизняної ВТ, закупівлі іноземної і експлуатації наявної [1-3]. Це потребує використання обґрунтованого порядку прийняття відповідних управлінських рішень.

Метою роботи є вдосконалення науково-методичного апарату розробки порядку забезпечення ВТ військових формувань в умовах ресурсних обмежень.

Актуальність дослідження визначена необхідністю своєчасного розподілу ресурсів на утримання і розвиток ВТ для забезпечення максимальної ефективності її експлуатації протягом періоду застосування військових формувань. Своєчасність постачання ресурсів для отримання і експлуатації багатовартісних зразків ВТ означає не тільки отримання ВТ для практичного використання, а і отримання логістичного, кадрового, доктринального і інших видів забезпечення для її експлуатації [2].

В умовах необхідності зменшення тривалості періоду постачання ВТ до військових формувань виникає потреба зменшувати тривалість періодів проведення досліджень (моніторингу) із створення, виробництва і оцінювання її ефективності, закупівлі ВТ, у тому числі іноземного виробництва. Процедура вказаних процесів підпорядкована вимогам Законів України, Державних стандартів України, міжнародних договорів і інших нормативно-правових і відомчих актів, які обов'язкові до виконання у будь-який період застосування військових формувань.

Ефективність експлуатації нової ВТ залежить від її відповідності системі логістичного забезпечення експлуатації озброєнь військових формувань, яка визначається відповідними вимогами оперативного-тактичного і оперативного-стратегічного характеру, що висуваються до неї. Кількісний і якісний склад ВТ має бути збалансованим із наявними ресурсами, що можуть бути надані для військових формувань протягом періоду їх застосування [2].

Процес аналізу замовлення нової ВТ може бути представлений схемою, приведеною на рис.1.

Рисунок 1. Схема планування замовлення нової військової техніки
Джерело: розроблено авторами

Можливо пропонувати наступний порядок оцінювання заходів забезпечення ВТ військових формувань, що приведений на рис. 2.

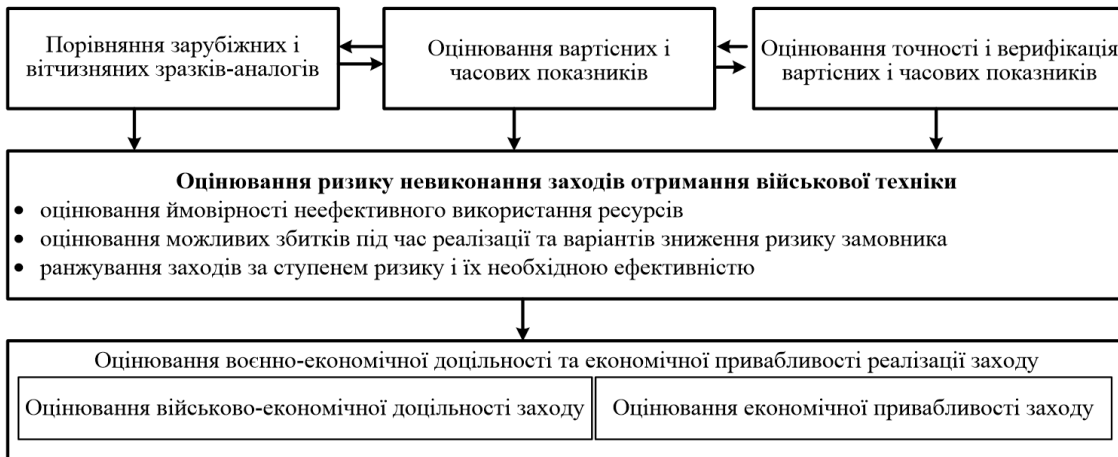

Рисунок 2. Порядок оцінювання заходів забезпечення військовою технікою військових формувань
Джерело: розроблено авторами

Підвищення оперативності досліджень і зниження ризиків реалізації заходів постачання ВТ потребує підвищення ефективності використання інтелектуальних ресурсів держави шляхом створення проектних команд під загальним керівництвом збройних сил. Разом з цим, кількість одночасно опрацьовуваних проектів створення (закупівлі) нової ВТ може вимагати значну кількість висококваліфікованих проектних команд, що потребує відповідного нормативно-правового забезпечення для управління науковими ресурсами не тільки спеціалізованих науково-дослідних і науково-випробувальних установ збройних сил, а і усіх наукових і науково-дослідних установ держави.

Для реалізації наведеного вище підходу до визначення потреби різних видів ресурсів для експлуатації нової ВТ, планування і контролю їх витрачання необхідно створювати відповідні системи автоматизації управління ресурсами.

Корисним є використання досвіду США, де основу державного господарювання складає федеральна контрактна система [2]. Прогнозування розвитку ВТ у США покладено на науково-дослідні установи, основною з яких є DARPA – спеціальна агенція міністерства оборони США з передових оборонних розробок, яка координує діяльність за цим напрямком.

Оцінювання вартості проекту і ризиків із забезпечення військових формувань відповідними видами ВТ необхідно здійснювати за єдиними, погодженими між замовником і виконавцем робіт економіко-математичними моделями і методиками.

Тривалість прогнозу має охоплювати період застосування військових формувань і подальший період експлуатації ВТ до десяти років і більше.

В умовах обмежених ресурсів переваги мають надаватись варіантам, які забезпечують мінімізацію ризиків забезпечення ВТ різного характеру, до рівня прийняттого для замовника і досягнення максимально можливого ефекту їх застосування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Луханін М. І. Реформування оборонно-промислового комплексу. Очікувані результати та наслідки / М. І. Луханін, В.Є. Сіренко, І. Б. Чепков // Технологічні системи. – 2016. – № 3 (76). – С. 15-30.

2. Методологічні й системотехнічні аспекти інформаційного забезпечення управління системами військового призначення та діяльністю в оборонній сфері : монографія / О.Ф.Величко, Д.А.Гриб, Б.О. Демідов, О.П. Коростельов, Ю.Ф. Кучеренко, М.І. Луханін, І.Б. Чепков, О.О. Хмелевська; за ред. Б.О. Демідова, О.П. Коростельова. – Т. 1.– К.: Видавничий дім «Стилос», 2021. – 624с.

3. Горбулін В. П. Проблеми державного регулювання цін на продукцію оборонно-промислового комплексу України / В. П. Горбулін, В. С. Шеховцов, А. І. Шевцов // Стратегічні пріоритети. – 2014. – № 2 (31). – С. 105-111.

Гриб Дмитро Анатолійович – ORCID ID: 0000-0001-8478-978X, к.в.н., доцент, гол. науковий співробітник наукового центру Повітряних Сил Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, Україна

Хмелевська Ольга Олександрівна – ORCID ID: 0000-0001-9018-5552, к.т.н., ст. науковий співробітник, провідний науковий співробітник наукового центру Повітряних Сил Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, Україна

Демідов Борис Олексійович – ORCID ID: 0000-0003-1728-6925, д.т.н., професор, провідний науковий співробітник наукового центру Повітряних Сил Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, Україна

Хмелевський Сергій Іванович – ORCID ID: 0000-0001-6216-3006, к.т.н., ст. науковий співробітник, начальник кафедри Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, Україна

Dmitry Grib – Candidate of Military Sciences Associate Professor, Chief Research of Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University, Kharkiv, Ukraine

Olga Khmelevska – Candidate of Technical Sciences (PhD), senior research fellow, Lead Research of Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University, Kharkiv, Ukraine

Boris Demidov – Doctor of Technical Sciences Professor, Lead Research of Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University, Kharkiv, Ukraine

Khmelevskiy Serhii – Candidate of Technical Sciences (PhD), senior research fellow, Head of Department of Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University, Kharkiv, Ukraine